

DAOs là gì? Tìm hiểu về Sputnik DAO (What are DAOs? Looking into Sputnik DAO).

Một trong những điều thú vị nhất đã thu hút được nhiều sự chú ý trong thời gian gần đây là khái niệm **DAO**¹ hay “Tổ chức tự trị phi tập trung”. Ý tưởng là tạo ra một tổ chức dựa trên nền tảng internet do các thành viên cùng sở hữu và quản lý. Không có **CEO**² kiểm soát dòng chảy của doanh nghiệp, không có **CMO**³, ko có **CFO**⁴, không có hội đồng quản trị tập trung. Thay vào đó, Logic kinh doanh và quá trình thực thi được đưa vào các hợp đồng thông minh để đảm bảo việc triển khai được sắp xếp hợp lý.

Các ví dụ giả thuyết về DAO:

- Từ thiện: Ai cũng có thể trở thành thành viên và ai cũng có thể quyên góp. Nhóm quyết định cách chi tiêu các khoản đóng góp.
- Mạng lưới người làm nghề tự do(freelancer): Mạng lưới các nhà thầu tập hợp quỹ của họ lại cho các công cụ liên quan đến nghề tự do.
- Quỹ đầu tư và tài trợ: Một quỹ đầu cơ phi tập trung, nơi các thành viên có thể gộp quỹ của họ và bỏ phiếu cho các đề xuất khác nhau.

Điều gì làm cho DAOS trở nên khác biệt? (How are DAOs different?)

Các DAO thực thi các quy tắc nhất định được ghi lại trên hợp đồng thông minh và được lưu giữ trên **blockchain**⁴. Hợp đồng thông minh có thể được coi là một thỏa thuận tự động giữa hai hoặc nhiều bên. Do tính chất minh bạch của blockchain, chúng ta không

thể thay đổi mã điều chỉnh hợp đồng thông minh mà toàn bộ mạng lưới không thể biết được. Đây là điều làm cho DAO linh hoạt và mạnh mẽ hơn các tổ chức điển hình.

- DAO là một tổ chức dân chủ hóa, trong đó mỗi thành viên cần bỏ phiếu cho bất kỳ thay đổi nào cần được thực hiện. DAO sử dụng quản trị dựa trên cộng đồng thay vì quản trị dựa trên điều hành.
- DAO có tính toàn cầu và hoàn toàn minh bạch.

Tại sao các tổ chức phân cấp không đủ tốt? (Why Hierarchical Organizations Aren't Good Enough?)

Cơ cấu tổ chức theo thứ bậc và theo chiều dọc là cách thức phổ biến để tổ chức một doanh nghiệp. Ý tưởng rất đơn giản - mọi người trong tổ chức (ngoại trừ người đứng đầu) đều là cấp dưới của một cá nhân hoặc tổ chức khác. Vì vậy, những người có nhiều quyền lực nhất luôn ở trên đỉnh của tổ chức. Đồng thời, những người có ít sức mạnh nhất sẽ nằm ở phía dưới. Tuy nhiên, do cấu trúc vốn có của nó, nó có một số thiếu sót khi so sánh với DAO.

	DAO	Thứ bậc
Kết cấu	Ngang hàng và dân chủ hóa	Thứ bậc
Biểu quyết	Mọi thứ thay đổi trong hệ thống đều cần có sự biểu quyết của các thành viên	Hệ thống có yêu cần biểu quyết hay không phụ thuộc vào cấu trúc và quy tắc do hệ thống xác định.
Người trung gian	Phiếu bầu được kiểm tra và kết quả được thực hiện mà không cần đến một trung gian đáng tin cậy.	Nếu việc bỏ phiếu được cho phép, chúng cần được kiểm tra bởi một bên trung gian.
Tự đồng hóa	Các vấn đề liên quan đến quản trị được xử lý tự động theo cách phân cấp	Yêu cầu con người và xử lý tập trung. Do đó nó dễ bị thao túng.
Mức độ tiếp cận người dùng	Hoàn toàn công khai và minh bạch	Riêng tư và gần như là không thể nhìn thấy.

Mô hình thành viên trong DAO (Membership Models in DAO)

Vậy thì, mô hình thành viên DAO chính xác hoạt động như thế nào? Điều này khá quan trọng vì trở thành thành viên là chìa khóa cho mô hình hoạt động của DAO.

DAO có hai mô hình thành viên:

- **Token⁵-based** (Dựa trên token)
- **Share-based** (Dựa trên sự chia sẻ)

Dựa trên token (Token-based)

Hầu hết các giao thức đều có token có thể được giao dịch trên các sàn giao dịch tập trung và phi tập trung khác nhau. Mọi người có thể kiếm được những token này thông qua việc tham gia vào các thuật toán đồng thuận hoặc cung cấp tính thanh khoản. Như trên cho thấy, sở hữu những token này cho phép bạn truy cập vào quyền biểu quyết trong giao thức. Bạn càng nắm giữ nhiều token, thì quyền biểu quyết của bạn càng lớn. Một ví dụ về của mô hình này là MakerDAO và token của nó - MKR. Bất kỳ ai cũng có thể tham gia quản trị MakerDAO bằng cách mua token MKR.

Dựa trên sự chia sẻ (Share-based)

So với mô hình Token-based, DAO dựa trên Share-based được cấp phép nhiều hơn. Các thành viên tiềm năng phải gửi đề xuất tham gia DAO. Đề xuất đi kèm với một “công phẩm” dưới dạng token hoặc một số công việc nào đó. Phần chia sẻ của một người tham gia đại diện cho quyền biểu quyết trực tiếp của họ. Họ có thể thoát ra bất kỳ lúc nào với một tỷ lệ tương xứng trong quỹ. MolochDAO - một giao thức chịu trách nhiệm cấp vốn cho các dự án dựa trên Ethereum - là một ví dụ về DAO Share-based. Bạn không thể mua token trên thị trường để có quyền truy cập vào DAO. Để tham gia, bạn cần có chuyên môn và vốn cần thiết để giúp hỗ trợ các dự án tiềm năng.

Học hỏi từ những sai lầm - Hack DAO (Learning From The Mistakes – The DAO Hack)

Tất nhiên, điều quan trọng là phải tìm hiểu về vụ “hack DAO” đã chia Ethereum thành Ethereum và Ethereum Classic. Trở lại năm 2016, Ethereum DAO được tạo ra để trở thành một người thay đổi cuộc chơi và hoàn toàn định nghĩa lại cách suy nghĩ về cách thức hoạt động của các quỹ mạo hiểm. Ý tưởng là để những người nắm giữ token DAO bỏ phiếu về các đề xuất dự án khác nhau. Nếu một đề xuất nhận được 20% phiếu bầu từ cộng đồng, họ sẽ nhận được số tiền cần thiết để bắt đầu.

DAO cũng có một “cơ chế phân chia”. Về cơ bản, nếu các thành viên không hài lòng với các dự án được đưa vào danh sách trắng, họ có thể tách khỏi DAO để tạo ra “DAO con” của riêng mình. Dù sao, DAO đã là một thành công lớn và tích lũy được hơn 150 triệu đô la quy đổi từ Ether (ETH) trong một mở bán token. Nhìn từ quan điểm lợi ích, đây là 14% của tất cả các token ether được phát hành cho đến nay.

Tuy nhiên, DAO có một lỗ hổng đáng kể trong cơ chế. Vào ngày 17 tháng 6 năm 2016, một kẻ tấn công đã khai thác lỗ hổng này để liên tục vào lại hệ thống và lấy đi số ETH trị giá 50 triệu đô la. Hầu hết cộng đồng đã quyết định khôi phục dữ liệu hệ thống gây ra bởi sự cố này thông qua một phân tách cứng (hard fork). Tuy nhiên, một số cộng đồng đã phản đối động thái này. Điều này cuối cùng đã dẫn đến một đợt phân tách cứng chia tách giao thức Ethereum thành Ethereum và Ethereum Classic.

Giao thức NEAR và Sputnik DAO (Near Protocol and Sputnik DAO)

Người đồng sáng lập Near Protocol, Illia Polosukhin đã công bố [Sputnik DAO](#) trong [bài viết này](#). Ông giải thích DAO là “một cách để các cộng đồng và tổ chức mới và hiện tại trên toàn thế giới có đại diện trực tuyến cho nhóm của họ, quản lý hoạt động trên chuỗi, điều chỉnh việc ra quyết định và (quan trọng là!) Tương tác với các DAO khác.”

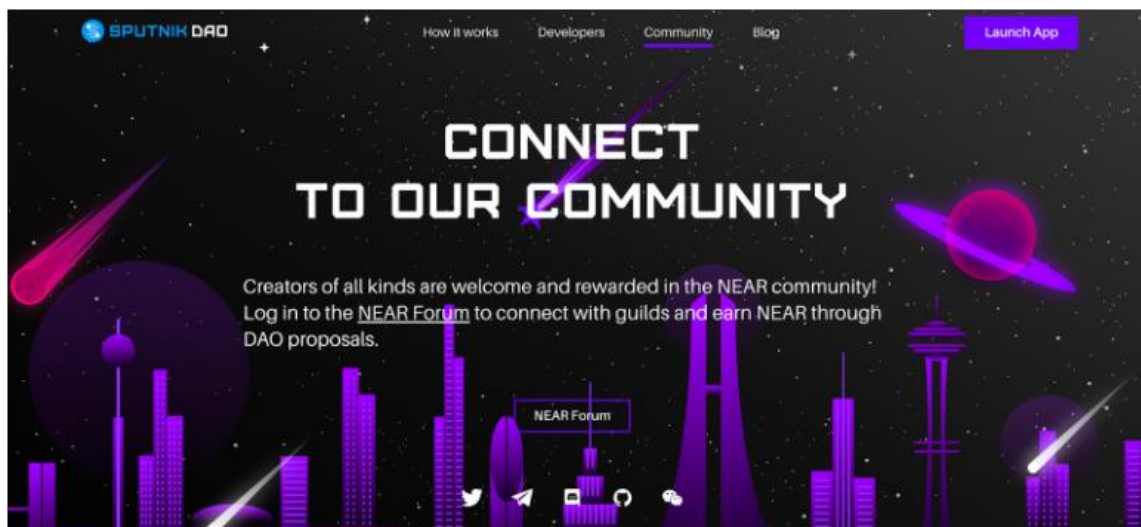
Sputnik đã lấy những nguồn cảm hứng sau đây để tạo thành "làn sóng đầu tiên" của thử nghiệm DAO:

- Cách cộng đồng kiểm soát việc quản trị không quy mô theo số lượng người tham gia. Nhiều DAO đã thất bại vì nhiều lý do khác nhau, từ các vấn đề kỹ thuật đến sự thiếu quan tâm đến việc bỏ phiếu từ các thành viên hoặc thiếu yếu tố thúc đẩy sự thống nhất.

- Không thể có một hệ thống DAO hoàn toàn hài lòng, Sở thích sẽ thay đổi và ý kiến của mọi người về một đề xuất có thể thay đổi. Phần thiểu số trong nhóm có khả năng phân tán hoặc tách khỏi nhóm để theo đuổi một hệ thống DAO mới.
- Một cộng đồng hoặc tổ chức cần có sự lãnh đạo. Một cộng đồng lý tưởng phải có những thành viên tận tâm, có trách nhiệm điều phối, có khả năng điều tiết.
- Ngay cả khi cộng đồng hoạt động với danh nghĩa phi tập trung, vẫn phải có một số thành viên được công khai, sẽ tạo nên cốt lõi của cộng đồng.
- Một cộng đồng phi tập trung càng tập trung vào hiệu suất thì lãnh đạo càng phải tập trung hơn.
- Trọng số thuận túy dựa trên các bên liên quan luôn không thành công vì hầu hết các bên liên quan không thể hoặc không muốn trở thành những người tham gia tích cực.

Giao diện Sputnik (Sputnik Interface)

Vào thời điểm bạn truy cập [trang chủ Sputnik](#), bạn sẽ thấy màn hình sau đây.

Khi bạn nhấn vào “Diễn đàn NEAR”, bạn sẽ thấy các chủ đề hội thoại khác nhau được phân loại gọn gàng và phù hợp.

all categories ▾ all tags ▾ **Categories** Top Latest

Category Topics

Creatives 77 / month

This category is for all kinds of creative contributors in the NEAR ecosystem ~ share ideas/projects, make proposals to DAOs, and learn from each other Creatives [SputnikDAO](#) Council: [@chloe](#) & [@mecsbees](#)

- Createbase
- Virtual Reality
- Creatives DAO
- Creative Coding
- NxM Guild (Near x Music)
- IncubadoraPT DAO
- Arroz Criativo
- HypeDAO
- NEAR Gaming
- Minting Music

Community 106 / month

This category is for discussion regarding the NEAR community, including various guilds, DAOs, and individual contributors.

- Guilds
- Community Squad
- Global Hackathons
- Community OS
- Community Fund
- Events
- OKRs

Top

- Token airdrops from new projects of NEAR ecosystem to NEAR early supporters **49** 1d
Community
- NEAR Ecosystem Treasury DAO **38** 1d
Ecosystem daos
- [APPROVED] Mintbase on NEAR launch x NFTs mainstream festival **13** 28d
Community Fund community-fund nfts events mintbase createbase
- Establishing NEAR Wiki **25** 2h
Ecosystem
- Marketing Update: Week of Feb 12, The Foundation From Moving From Sandbox To The Real-World **47** Apr 17

Trong trang chủ, nếu bạn nhấp vào “Launch App”, bạn sẽ có quyền truy cập vào các DAO khác nhau được liệt kê trong sputnik.

SELECT DAO (156)

SWARMINGDAO

SPUTNIKDAO.NEAR

Purpose
This DAO represents the force of the NEAR community that comes together in support of projects building on NEAR.

Number of proposals: 0 Bond: 0.1 Council size: 4

DAO Funds: 5.00

Select

ART

SPUTNIKDAO.NEAR

Purpose
Creativity development, support and research of NTF

Number of proposals: 0 Bond: 0.1 Council size: 2

DAO Funds: 5.00

Select

Hãy tiến gần hơn đến việc tìm hiểu về nội dung của DAO thông qua một số ví dụ. Hãy kiểm tra tất cả các đề xuất trong mục the Learn NEAR DAO.

All DAOs

Q learnnea X

Create new DAO

See All (1)

learnnear.sputnikdao.near

SWARMINGDAO

SPUTNIKDAO.NEAR

ART

SPUTNIKDAO.NEAR

Như bạn có thể thấy, bạn có nhiều đề xuất khác nhau được liệt kê ở đây, cùng với các khoản thanh toán tương ứng của họ (đơn vị NEAR). Nếu một đề xuất được chấp thuận hoặc bị từ chối, nó sẽ được đánh dấu như vậy. Ví dụ: trong đề xuất có ID 22, ai đó đã dịch thành công trang chủ và nội dung liên quan sang “Tiếng Việt”, đó là lý do tại sao bạn có thể thấy “1” bên cạnh chữ Phê duyệt(Approve) và huy hiệu “Thành công” (Success).

Cách chúng tôi sử dụng Sputnik DAO tại LeanNEAR.Club (How we use Sputnik DAO at LearnNEAR.club?)

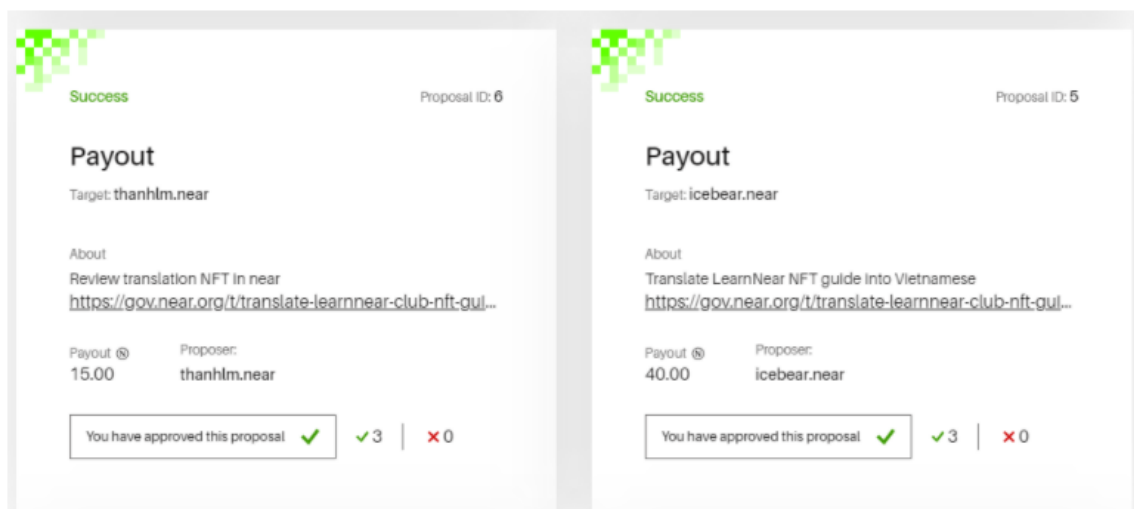
Có hai cấp độ DAO đang được sử dụng:

Mother DAO và các subDAOs:

- <https://www.sputnik.fund/#/dao/learnnear.sputnikdao.near>
- <https://www.sputnik.fund/#/dao/learn-near-rus.sputnikdao.near>
- <https://www.sputnik.fund/#/dao/learn-near-spanish.sputnikdao.near>
- <https://www.sputnik.fund/#/dao/learn-near-china.sputnikdao.near> .

Hãy xem Mother DAO với tư cách là Khách hàng / Nhà tài trợ, subDAOs với tư cách là Nhà thầu và các thành viên subDAOs với tư cách là Nhà thầu phụ.

Chúng ta hãy xem cách hoạt động của nó đối với việc dịch thuật cộng đồng. Ví dụ bài hướng dẫn “[Top 3 NFT Projects On The NEAR Protocol](#)” cần được dịch sang tiếng Việt. Các thành viên SubDAO gửi đề xuất dịch và xem xét.

Sau đó, một trong số họ đã gửi đề xuất hợp nhất lên MotherDAO với subDAO là người nhận phần thưởng.

The screenshot shows a web interface for a DAO proposal. At the top, there is a navigation bar with a 'Back to' link and the address 'learnnear.sputnikdao.near'. Below this, a green 'Approved' status is displayed. The main section is titled 'Payout' and includes a table with the following data:

Target	Proposer	Proposal ID	Payout @
learn-near-vietnam.sputnikdao.near	icebear.near	19	55.00

Below the table, there is an 'About' section with the text 'Translate LearnNear.club NFT guide into Vietnamese' and a URL: <https://gov.near.org/t/translate-learnnear-club-nft-guide-into-vietnamese/3605>. On the right side, there is a 'Council' section with a green checkmark and the text 'learn.near'. A notification box at the top right states 'You have approved this proposal' with a green checkmark and a count of '1' for approvals and '0' for rejections.

Sau khi công việc được chấp nhận và phần hướng dẫn dịch được xuất bản, các thành viên subDAO sẽ chia số tiền nhận được theo các đề xuất được gửi trước đó.

Đối với các giải pháp xung đột có thể xảy ra, thành viên Mother DAO cũng đóng vai trò là Thành viên biểu quyết tại TẤT CẢ các subDAO.

Phần kết luận (Conclusions)

Vì vậy, bạn đã có kiến thức về nó. DAO thực ra cực kỳ gây rối. Tuy nhiên, người ta phải thực hiện nó đúng cách để thực sự gặt hái được thành quả. Có vẻ như [Near Protocol](#) đã thực sự bẻ khóa thành công DAO với Sputnik!

APPENDIX

1. DAO: (Decentralized Autonomous Organization): Tổ chức tự trị phi tập trung. Một hệ thống DAO được xây dựng dựa trên các quy tắc, mã máy và các chương trình, được vận hành tự động và loại bỏ hoàn toàn cơ quan quản lý trung ương, tạo ra một cấu trúc với sự kiểm soát phi tập trung. Các quy tắc và các giao dịch của một DAO được lưu trữ một cách minh bạch trên blockchain. Các quy tắc thường được quyết định bởi các bên liên quan thông qua hình thức bỏ phiếu. Thông thường, cách các quyết định được đưa ra trong DAO là thông qua các đề xuất. Nếu một đề xuất được đa số các bên liên quan bỏ phiếu tán thành (hoặc hoàn thành một số quy tắc khác được đặt trong các quy tắc đồng thuận mạng), thì nó sẽ được thực hiện.

2. CEO (Chief Executive Officer): Giám đốc điều hành có nhiệm vụ điều hành cao nhất của một tổ chức, phụ trách điều hành một tập đoàn, công ty, tổ chức hay một cơ quan.

3. CMO (Chief Marketing Officer): Giám đốc Marketing, là chức vụ quản lý cấp cao trong một công ty, chịu trách nhiệm về Marketing.

4. CFO (Chief Finance Officer): Giám đốc tài chính, có nhiệm vụ quản lý, xây dựng các kế hoạch tài chính cho công ty hay tập đoàn.

5. Token: là tài sản kỹ thuật số do các dự án phát hành, có thể được sử dụng như một phương thức thanh toán bên trong hệ sinh thái của dự án đó. Những người nắm giữ token có thể tham gia vào mạng lưới hệ thống, được quyền truy cập vào chức năng của dự án.